

Abstrakt

Alternativy k nepodmíněnému trestu odnětí svobody

Tato diplomová práce se zabývá vybranými alternativními tresty k trestu odnětí svobody, a to konkrétně podmíněným odsouzením a podmíněným odsouzením s dohledem, domácím vězením, peněžitým trestem, obecně prospěšnými pracemi, zákazem činnosti a zákazem vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

Autor se zaměřuje na současný právní stav těchto trestů, přičemž uvádí i stručné historické souvislosti jednotlivých trestů a jejich postupné změny a novelizace, včetně statistických údajů udávajících počet uložených trestů v České republice za určité období.

Cílem práce je zanalyzovat právní úpravu nejčastěji ukládaných alternativních trestů v České republice, zamyslet se nad jejich pozitivy, negativy a celkovou efektivitou. Práce je členěna na úvod, 9 kapitol a závěr.

První část diplomové práce je zaměřena na objasnění základních pojmů, jako jsou účel a funkce trestu, seznamuje čtenáře s různými trestními teoriemi a zásadami ukládání trestů.

Druhá kapitola se zabývá vysvětlením principů retributivní a restorativní justice, které jsou důležité pro pochopení současné snahy o kladení důrazu na častější ukládání alternativních trestů.

Třetí kapitola vysvětluje obecný pojem alternativních trestů, uvádí stručný přehled jejich historického vývoje, a především vypočítává jednotlivé důvody, které svědčí pro hojnější využívání alternativních trestů oproti nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

Čtvrtá kapitola se již konkrétně věnuje podmíněnému odsouzení a podmíněnému odsouzení s dohledem. Nejprve popisuje historický vývoj trestu, po té současnou právní úpravu týkající se především podmínek, za kterých je možné tento trest uložit a postup při rozhodování o osvědčení.

Pátá kapitola seznamuje čtenáře s problematikou trestu domácího vězení, včetně podrobného popisu fungování elektronického monitorovacího systému kontroly odsouzených, které však bylo před nedávnem zrušeno.

V šesté kapitole jsou uvedeny podmínky pro ukládání peněžitého trestu a jeho vymáhání, pokud není odsouzeným řádně uhrazen, a dále postup soudu při jeho další přeměně. Uveden je také konkrétní případ z praxe poukazující na nevhodnost minulé právní úpravy přeměny peněžitého trestu v jiný alternativní trest.

V sedmé kapitole je popsán trest obecně prospěšných prací včetně historického přehledu trestních zákonů, ve kterých se objevovalo pojetí nucené práce coby prvopočátek současného trestu. Kapitola dále pokračuje výkladem o podmínkách uložení a výkonu trestu, včetně postupu při jeho přeměně.

Předposlední kapitola se zabývá trestem zákazu činnosti a stejně jako v předchozích kapitolách je popsán historický úvod, podmínky pro uložení trestu a jeho výkon, a také předpoklady pro podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu.

V poslední deváté kapitole je představen trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, včetně podmínek pro zahlazení odsouzení po jeho výkonu či naopak možnosti následného trestního stíhání pro trestný čin maření úředního rozhodnutí a vykázání v případě porušení podmínek výkonu trestu.

V závěru je uvedeno shrnutí celé práce a konstatováno dosažení vytyčeného cíle.